

POSTANOWIENIE

6 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 6 września 2023 r. w Warszawie
wniosku M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego X.Y.
wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie [...] z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Katowicach
o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 22 czerwca 2023 r. pełnomocnik M. sp. z o.o. z siedzibą w L. (dalej: „powód”) wniósł o wyłączenie SSN X.Y. od rozpoznania sprawy o sygnaturze [...], a nadto „wniosek ewentualny do rozpoznania po wyznaczenia składu Sądu (...), dotyczący tylko składu wyznaczonego do rozpoznania sprawy”. Powód wniósł o wyłączenie wymienionych imiennie sędziów Sądu Najwyższego w przypadku przydzielenia im sprawy, a w przypadku nieuwzględnienia wniosku o wyłączenie – o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności (w tym również SSN X.Y.).

W uzasadnieniu pisma powód wskazał, że przyczyną wniosku o wyłączenie sędziego, jak również przeprowadzenia testu niezawisłości i bezstronności sędziów Sądu Najwyższego, jest ich rekomendacja przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). Zdaniem powoda podniesienie zarzutu braku bezstronności wymienionych osób

wynika z tego, że „nominaci politycznej KRS szykanują stronę za stosowanie przepisów wspólnotowych i żądają zaprzestania przez stronę powoływania się na obowiązujące prawo wspólnotowe w zakresie przepisów regulujących zasady procedowania sądów w tym dokonywania doręczeń pism procesowych w toku postępowania”. Powód wskazał ponadto, że powołanie wskazanych osób na urząd sędziego było bezskuteczne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek powoda podlega odrzuceniu, jako niespełniający warunków określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093 ze zm., dalej: „u.SN”).

Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN, dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w art. 29 § 7 u.SN, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 u.SN oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (art. 29 § 9 u.SN). Zgodnie z art. 29 § 10 u.SN, wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Na wstępie należy zaznaczyć, że we wniosku, o którym stanowi art. 29 § 5 u.SN, konieczne jest kumulatywne przytoczenie i wykazanie dwóch rodzajów okoliczności świadczących o braku niezawisłości i bezstronności sędziego: (1) okoliczności towarzyszących jego powołaniu oraz (2) jego postępowania po powołaniu.

Co więcej, w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego podnoszono, że skoro w założeniu ustawodawcy wniosek, o którym mowa w art. 29 § 5 u.SN, ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, nie będzie wystarczające przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu, które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22). Należy też podkreślić, że okolicznościami towarzyszącymi powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 u.SN nie są okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, dotyczące konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Konieczne jest powołanie jeszcze innych okoliczności (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22).

W niniejszej sprawie powód nie spełnił wymogu, o którym mowa w art. 29 § 9 u.SN w zw. z art. 29 § 5 u.SN. Po pierwsze, w żaden sposób nie odniósł się do okoliczności, które dotyczyłyby bezpośrednio SSN X.Y., jak również nie złożył wobec tego sędziego skonkretyzowanego żądania o stwierdzenie braku niezawisłości lub bezstronności. Jego wniosek ma charakter abstrakcyjny i odnosi się wyłącznie do zastrzeżeń związanych z rekomendowaniem wszystkich wskazanych sędziów Sądu Najwyższego przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy

o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Powód nie przytoczył też żadnych argumentów (ani tym bardziej dowodów na ich poparcie) świadczących o tym, że po powołaniu X.Y. na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, miały miejsce zdarzenia lub zachowania, świadczące o braku jego niezawisłości lub bezstronności. Nie wypełnił on zatem wynikającego z art. 29 § 5 u.SN obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego – już po jego powołaniu – w kontekście charakteru tej konkretnej sprawy i okoliczności dotyczących uprawnionego do złożenia wniosku. Co więcej, nie wskazał także, jak w okolicznościach sprawy [...] ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności, związane z powołaniem X.Y. na urząd sędziego Sądu Najwyższego i późniejszym postępowaniem tego sędziego, mogłoby wpływać na wynik tej sprawy. Wniosek zawiera zatem braki konstrukcyjne, przemawiające za koniecznością jego odrzucenia z przyczyn formalnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 29 § 10 u.SN w zw. z art. 29 § 9 u.SN orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[f.n]